

Mahjas Weefis.

Ar pašča wifufcheligā augstā Keisara weleschānu.

29. gada-

gahjums.

Maksa ar pefuhitichānu par pašči:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Peelikuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Maksa bes pefuhitichānas Rīgā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Peelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bes Peelikuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedeku.

Mahjas Weefis teel isbots festdeenahm no plkst. 10 sahtot.

Maksa par fludināschānu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, to tahda rinda eene, maksa 8 tap.

Redakcija un ekspedizija Rīgā, Ernst Plates bilschu- un gramatu-druktawā un burtu-leeuwē pee Pēhtera basnīzas.

Wahditājs. Jaunatāhs siņas. Telegrafa siņas. — Celfschemes siņas: Rīga. No Schwes draudfes. 3j Wiskaleem. Schaujānu rihlu tureschāna. No Kuršemes. Leepaja. Rispute. Ruzawa. Wez-Sabte. Igaunija. Peterburga. Džefa. — Ahršemes siņas: Postitāhs pabrskats. Egipte. — Latweeschu flolās. — Krona semneku mahju pirkšchānas leetā. Muhfu zetumu nami. Keširs. — Peli kuma: Mihlee Franzišht Hamburgā. — Graudi un seedi.

S i n a.

„Mahjas Weefis“ wehl war pastellet un wifis schini gadā isnahkuschee numuri ir dabujami. Maksa par „Mahjas Weefis“ atrodahs ussīhmeta katra numura pirmās lapas puses augschās galā. Peenemschānas-weetas tahs paščas, tā jaw senak isfludinatas.

Teē zeen. „Mahjas Weefis“ abonenti, kas par sawu schi gada pastelleto eksemplaru naw aismaksajuschis, teel luhgti, lai ar maksu pasteidšahs, jo kas lihds 15. marta deenai sch. g. nebuhs wajadsigo naudn cesuhitijis, tas no minetā laika sahtot nedabuhs sawu eksemplaru pefuhititu.

Ernst Plates,
„Mahjas Weefis“ ihpafschneeks un arhildschais redaktors.

Jaunatāhs siņas.

Rīga. Pehz „Wids. gub. aw.“ no 1. janwara lihds 10. februarim Rīgā faslimuschis ar bakahm pawifam 83 personas, kuru starpā 44 behrni. No scheem faslimuschēem nomira 14 personas, kuru starpā desmit behrni, atwesefojahs 48 personas, kuru starpā 25 behrni, un desmitā februari bija wehl slimi 21, kuru starpā 9 behrni. No wiseem 83 slimneekēm tika ahrsteti slimnizā 26, kuru starpā 4 behrni; tur weens slimneeks nomira, kamehr 14 atwesefojahs un 11 wehl palika 10. februari ahrsteschānā.

Rīgas Lat. beedriha scho swebideenu isrihlos konzertu, us to daram musikas draugus usmanīgus.

Deela swebhtku israhde teel sagatawota Latweeschu teatrī, swinot muhfu scheligā skunga un Keisara dsimschānas deenu. Interefantā programmā atrodahs jauna, slawenā Kreewu rakstneela Gogola fazereta un latwisli no P. Graubina tulkota luga „Swahsteene (Prezineeze),“ jeb: „Peezi prezibas kandidati“.

Dschreenu pahrdotawu rewisija. Agral dschreenu pahrdotawu papihru rewideschāna zaur atzises pahrwaldi notika arweenu wehlat, pawasari, bet schogad to isbarot jaw tagad, tapehz tā daudis weetās atrastās dschreenu pahrdotawas, kas tirgojotees bes nodoschānu papihreem.

Laupischāna. Treschdeenas nakti plkst. 12 strahdneekam Aleksandram Jakilejewam, pa Jaroslawas eelu ejot, usbruka diwi sweschi tehwinī, pagahsa gar semi, nowilka gamaschas, swahrkus, paleto un zepuri un tad pasuda. Zetortdeenu weenu no laupitajēem, kas par

Grigoriju Fedotowu isdodahs, laimejāhs no twert ar laupito paleto un gamaschahm.

Zehsu bruguteefas adjunkta substituhs, v. Preezmanis, us pašča luhgumu atlaihs no scha amata un wina weetā apstiprinats Widsemes muischneeks Adolfs v. Wulfs Zeswainē.

Par Terbatas otrā (Kreewu) skolotaju seminara direktoru eezelts Maslawas 6. gimnastijas skolotajs Dichomirows.

No Gramdas puses, swetschu deenā, 2. februari. Tahda mitra, flapja, filta seema, bes stipra jala un sneega, un tahds pee 5 grahdeem filts janwara mehnefīs, kurā pukses seed un meschmalēs semenu ogas salās lapinās seedus faleef, un kurā til daudis leetus semē gahschahs, ka wifas lejas pahrpulht un upes un upites par dihkeem pahrwehreschahs, — naw sen gadeem redseti un peedschwoti, kahdi nupat tapa palaihti. Bet zaur to leelo flapjumu, uhdeni un dubtu brischanu paleef wifis seemas darbi semneekēm nedariti un maksa un schagari nepeewesti. Bes tam tahds flapisch laiks isperma daschadas fehgas laudis, tā ka pawasari ar bailigu firdi pretim ejam. Deews dotu, ka aukstee seemeta wehji til tad ne-estahj pawasara, kad ir ja-eet druwā un „rudisheem“ jafahl augt! (S. A.)

Telegrafa siņas.

Peterburgā, 15. februari. Saweenoto walstju suhtnis Guntis schorihht nomira.

Peterburgā, 15. februari. Schodeen Ribinskās-Bologojas dselszeta beedribas atziornaru general-sapulze peekrita preekschlifumam, luhgt waldbihu, atkaut aismemtees 2 mil. rbl. pret 5-proz. obligazijahm, ar wal-

dibas apgalwibu. Preeksch parahda nomafschānas nospreeda, il gadus atlist pa 15. proz. no skaidras pelnas. Bes tam beedribas waldei tapa atwehlets, priwatbankās aismemtees 200,000 rbl. us welskeem. — Birschā 1883. gada dividendes kuponu peedahwaja par 2 rubl., bet pirzeju nebija ir par 1 rbl.

Berlinē, 15. februari. Pulksten 1 pehz pusdeenas Keisars peenehma Kreewu deputaziju. Ceelknašs Michails aishrahdija us tahs deenas swarigumu, nonešdams Keisara Aleksandera laimes wehlejumus, tā ari Keisara Pašča rakstu ar feldmarschala fihli briljantds. Kalugas pulka palkawneeks pulka wahrdā pašneedja peeminas medaku, Jorga ordena weidā. Keisars firsnigi pateizahs. Pehz tam Keisars peenehma wisu deputaziju.

— Keisars dahwaja: generatam Gurko Sarkanā Schrgla ordena leelkrustu, Schuwalowam selta dofi ar briljanteem un Keisara gihmetni, Preobraschenskas gwardijas pulka kommandeerim Obotenskim 1. kl. krona ordeni un Kalugas pulka kommandeerim Korsakowam 2. kl. Sarkanā Schrgla ordeni.

— 15. februari. Us schahs deena goda meelastu pee Keisara bij luhgti wifis tehnischka nama lozekli, wifis walbineeki firsti, Kreewu deputazija, Kreewu suhtneezibas lozekli un wifis Jorga ordena Pruhshu kawaleeri un ministeri.

Kairā, 15. februari. Angli us 4 juhdschm tuwojahs Trinitatai un eenehma kahdu apzeetinajumu. Genaidneeks behga. Tahkadoschānāhs us El-Debu, tur gaida lauju, notiks rihā.

Gefchjemes firaas.

Rigā pagahjuſchā gadā peedſimufcho ſkaiſ bijs 5921 un nomirufcho ſkaiſ 3832; tā tad 2089 bija klatpeneahluſchi. No peedſimufcheem bija 3041 puiſeni un 2880 meitenes. Gadu agrak bija 5782 peedſimufchi un 4653 nomirufchi; tā tad tikai 1129 bija klatpeneahluſchi. Wiſnnewefeligakais apgabals leelahs buht Maſtawas Ubr-Rigas 5. kwar-tals, jo tur ſehrgas wiſwairak ploſijufchahs. Ubrlaulibas behrnu 1883. gadā bija 584 un 1882. gadā — 560. Slihta ſihme preekſch Rigas ir tas, ka winaas eedſihwotaju ſkaiſtam gadu no gada wairojotees, ſlehgtu laulibu ſkaiſt ir ſahjis maſinatees, jo pehrn tikai 1367 pahri tikufchi laulati, kamehr 1883. gadā wehl bija 1442 pahri.

Kad Wiſdſemes gubernas muiſchas polizijas, kā nereti noteelahs, pee ofizielas korreſpondenzijas, kas ſuhutama pehz likuma beſ pasta maſſas, nepeeleeſ pehz preekſchraſta uſſpeeſchamo ſeegeli un uſ luwerteeem ne-uſraſta peenahzi go uſraſtu, tad Wiſdſemes Gubernas Walde minetās muiſchas polizijas norahda uſ Semn. lik. dak. I. art. 193 un 197 p. 5, kā ari uſ pagastu likumu § 41, pee tam peeminedama, ka muiſchas polizijas, ſchos preekſchraſtus ne-eewehrodamas, paſchas wainigas, kad winu ſuhramee teeſas amatu rakſti netiks pa paſtu aiſſuhſtiti beſ maſſas.

(Wiſd. gub. aw.)

Naudas ſanemſchana paſta kantordis. Lihds 1878. gadam preekſch naudas ſanemſchana uſ laukeem paſtaſweja tahda ſahrtiba: paſta kantoris peeſuhſtija pagasta waldei paſinojumu par atnahluſcho naudu, pagasta walde ap-leezinaja paſinojuma otra puſe, ka naudu ſanehmufe, aiſſuhſtija pawehſtijumu ar paſtineeku uſ paſtu un paſta kantoris ar to paſchu paſtineeku (aiſſlehgtā wehſtulu kule) aiſſuhſtija naudas wehſtules. Bet 1878. gadā pagasta pahrwalde nolehma, ka naudu war ſanemt tikai tas, kam nauda ſuhſtita, jeb ari wina pilnwaris. Pagasta naudas leetas ſchim naudas ſuhſtijumu ſanehmejam gan wajadſetu buht pagasta wezakam, bet brauz nu, warbuht deht 40 kapeikahm, 40 werſtu garo zeku uſ paſta kantori. Pagasta wezakam pee tam 10 reiſ leelakas iſdoſchana, neta ſuhſtijums iſtaifa. Pagastam wezala iſdoſchana ja-atlihdſina, jo no wina, kas tā tā jaw pahral daudſ algas nepelna, newaram pagehret, ka garos zelus par welſti mehritu. To ari Kurſemes ſemneeku leetu kommiſija atſinufe, nolemdama, ka pagasta wezakam par ſcheem zekeem no pagasta jadabon atlihdſinaſchana. Waj nu kahds, kam roziba, neekodamees, newar atſuhſtit uſ pagasta waldes wahrda kahdas kapeikas? Un pagasta wezakajam jamehro 30—40 werſtu garais zekſch?! Un par to pagastam ja-iſmaſſa. Pee 40 werſtu atſtata paſta kantora pagasta wezakajam 3 reiſas turp brauzot, pa 4 rubl. 50 kap. par katras nedelas brauzeeneem rehſinot, pagastam gada laika ja-aiſmaſſa — 234 r. Un pee tam wehl pagasta wezakajis ſtipri ween top ſawets ſawds darbds! (B. S.)

Skolas leeta. It eewehrojumu rakſtu atrodam Maſtawā iſnahloſchahs awiſes „Ruſt. Wedomosti“ 41. numurā. Tur ſajits: „Wajadſiba, elementarſkolās mahzibu ſneegt tahs tautas walodā, kurās behrni ſkolā mahzahs, ir atſihſta no wiſeem labakeem paidagogeem. Latweetiſ ſkolā war peefawinatees Kreewu

walodā: tikai tad, kad pamafitim eemahzifees tuſſtot iſ tehwa walodas walſts walodā, kad ſchihſ abas walodas ſkolā ees rolu rola. Igaunis un Latweetiſ paliks par iſhtenu Kreewu ne tad, kad atteikſees no ſawas tautibas, bet tad, kad wiſſch eemihlehs Kreewu tautu, kad wiſſch buhs lihdsſteeſigs ar ziteem leelas walſts pilſoneem. Birnam ſolim uſ ſcho zeku wajag buht: Latweeſchu walodas eewehſchana elementar- un aprinka-ſkolās par mahzibas walodu, Kreewu walodas mahzibas pawairoſchana ſchinis ſkolās, un Latweeſchu ſkolu padoschana tautas apgajmoſchanaſ ministerijas ſinā, kamehr Baltijas gubernas ſemſtibas eestahdes naw eewetſas. — Latweeſchu tautibas atdſihwinaſchana ſchinis gubernas ſader ar taiſnibas praſijumeem.“

No Ehweles draudſes. Reti jo reti pee mums atrodahs krogu tā peebahſti ar ſaudim kā tagad, wiſur, kur greeſchahs, tur ſchum un mudſch ween kā tirgū, wiſi tik uſ krogu ween kahjas aun, gan ſaimneeki, gan ſaime; jo nu atkal tā ſauzamaſ ſaimes deramaſ laiks atnahzis. Bezaki, gribedami ſaweem behrneem lehtu dſihwi zaur to eegahdat, tos aizina lihds uſ krogu un ſtahda uſleelidami jaunam deretajam preekſchā un pamahza ne-iſtureteeſ wiſ klufam, kā glehwukam, bet buht kreetnam walodneekam. Daſcha laba meitina lahga negribedama krogā eet, teel no mahtes ar waru peerunata, pee kam tahs mehds peebihſt: „Ej tak, behrni, tur tak tu dabuſi ſalihgt ar kahdu par kreetnaku loni un weeglaſu dſihwi, neta pee pehdeja ſaimneeka.“ Tā tad pehz wairak ſwehtdeenu walaru ſtaigafchanaſ ſader pee jaunā, kad ar' waj par lehtaku loni, nemas neſinadama, waj teeſcham tahdu „paradiſes dſihwi“ atraduſi, kā wehlejuſehs. Mehlnesitehm, wezahn mahminahm, ir tagad pelnas laiks, ja deretajis nebuhs kahdu apdahwinajis, tad welſti puhleſees, par lihds ſchim tē paſihſtamo algu kahdu ſaderet. Un ja ari kahda atgadahs, kaut ari pirmo gadu pee ſemes darba, tad paſlauſees, ſtukes praſihſ tik leelu loni, ka jabrihnahs un tamehr dſird wehl ſkumdam, ka newar zauri tikt.

Scho ihjo rakſteenu beidsot peemineſchu, zil nekreetni un nepatihkami daſchi pahrpilbijufchees iſturahs, iſleetadami ſawas rupjajs domas darbds. — Buhtu wehlejam, ka tahdas krogu-ſapulzes iſnihktu, kas wairak kaunuma, kā labuma dara, un kaut wezati neweſtu ſawus behrnis lihds krogā un tā teem ne-eedeſhtitu tikuma weeta netikumumu. Zil daſcha laba meitina, mahtes gribai klaufidama, zeefch noſarkdama daudſ krogu nepatihſchana deht. Redſet, ko nu lihds ſkolu gajma un attihſtiba, ja wezati behrneem jaw tahdus zelus eedeſhta no jaunahm deenahm? Jo, kā jaw lozinu kopſi, tahdus angluſ baudiſi. R—uſch.

Iſ Wiſtaleem paſneedsam kahdu ſinojumu „Mahjas Weeſa“ 6. numurā. „Teefu Wehſtneſis“ uſ ſcho ſinojumu dabujis ſchahdu pretirakſtu:

Zeen. redakzija! Zuhſu lapas 5. numurā ſch. g. ir laiſts ſinojums klaja no Wiſtaleem ar parakſtu: „kahds, kam ſchi nebuſchana reebjahs,“ kas ari ir pahrgahjis daſchds zitds laikrakſtds un kurā ſtarp zitahm leetahm ſinotajis it ihpaſchi mani naw peemirſis peeminet. Bet kad nu tas ſawā ſinojumā runā par leetahm, kahdas ar mani nelad naw

notiufchahs, tad eſmu peefpeeſts tam preto-teeſ. Wiſſch rakſta:

1) Es eſot pag. wezakam ſinamu darijis, ka mahzitajs wehlotees, lai pagastis winam par Lutera bildi ſamafajot 3 rubl. 50 kap. — Schahdu wehleſchanoſ neds weet. mahzitajs uſ mani ir iſſajijis, neds ari to eſmu ſinamu darijis pag. wezalam; bet zil es no tahs leetas ſinu, tad pag. walde ir no weet. mahzitaja ihpaſchu zirkularu no 12. okt. p. g. ar Nr. 381 dabujuſe, kurā wiſs, kas uſ minetās bildes apgahdaſchana ſihmejahs, tuwal ir iſſkaidrots.

2) Pagasta weetneeku pulka ſpreedums eſot tizis zaur mani ſinams darits mahzitam. Wiſpirmis man tē japeemin, ka es no kahda weetneeku pulka apſpreeduma ſchai leeta lihds ſchim ne kā ſkaidri neſinu. Bet ja tas ar teeſcham buhtu notizis, tad pagasta weetneeku pulka ſpreeduma paſinoſchana neſtahw nekahdā ſakarā ar manu amatu, ſamdeht tā ari pag. walde, patſ par ſewi ſaprotams, neds pee manis kahdu reiſ greeſufees deht winaſ ſpreedumu paſinoſchanaſ, neds ari tas no manas puſes ir notizis.

3) Skolotajis ſahjis behrneem iſſkaidrot, ka mahzitaja prahtis eſot, kad pagastis ne eſot maſſajis, tad lai behrni ſamafajot par bildi. — Naw taiſniba, ka es behrneem kahdu reiſ tā buhtu iſſkaidrojis, bet gan ſawā laika tik ſinojis, to man no weet. mahzitaja iſſajito uſdewumu (ſkolotaju ſapulzē Kolneſes dr. ſkolā p. g. 21. nowembri), lai ſkolās behrni luhgtu wezakus, ka tee dotu latrs pehz ſawas eephejas kahdas kapeikas preekſch Lutera bildes. Sinotajis, apjautadamees ar maneem ſkolās behrneem, waj ar winu wezakeem, pahreezinafees, ka tas ari ſchai leeta ir rakſtijis aplamibu.

4) Sinotajis beigās ſaka, ka behrni no mahzitaja bihdamees, zis zitam ſahluſchi ſagt naudu, ſagufchi ari no wezakeem un daſchi dewufchi preekſch bildes to naudu, to wezati paſneegufchi preekſch ſkolās materiala apgahdaſchanaſ. — Pehz ſcheem wahrdeem buhtu jadomā, ka maneem ſkoleneem kahdas ihpaſchahs bailes buhtu no mahzitaja, kas pateefiba tā nemas naw, wiſmaſal tahdā mehri nē, ka ſkoleni zaur tahm juſtos pamudinati uſ ſagſchana. Zeen. ſinotajis lai ir tik laiſns un uſrahda man weenu ſkolenu, kuram lihds ſchim ſkolā kahda kapeika buhtu ſagta?

Ja ſinotajis tuwal ſchai leeta apjautatos ar maneem ſkolās behrnu wezakeem, tad wiſſch pahreezinatos, ka neweens no ſkoleneem preekſch ſchi noluhka naw ſadſis.

Schee ſihkumi man bij japeewed, lai waretu uſrahdit, kahdas aplamibas un iſdomatus melus ſinotajis par mani laidis wala.

Kā leelahs, tad tas „Kahds kam ſchi nebuſchana reebjahs,“ buhs ſenal ar Wiſtaku ſkolotaja amatu „tuwā ſakarā ſtahwejis,“ bet kad nu wina „nebuſchanaſ“ ir pagastam un ſkolās waldei „reebuſchahs,“ tad zeen. ſinotajis bijs peefpeeſts ſawu ſtahwolli atſtaht un talab zaur ſawu ſinojumu, kurſch, zil tas uſ mani ſihmejahs, ir no eefahkuma lihds galam ſagrahhti meli. — gribejis manim neſlawu zelt tiklab pee pagasta, kā ari pee ſkolās waldes. Wehl wairak man reebjahs ta „nebuſchana,“ ka zeen. ſinotajis ſawus melus uſ biblijas wahrdeem luhkoiſ ſtutet. Es dotu winam uſ preekſchu to padomu, ſchahddis atgadijumdſ ſeptitā hauſchla

weeta eewehrot astoto, un winam list pee firbds, ka zaur melu klaja laischanu war notift kaut kas jo „reebigaks.“ — Ja nu zeen. finotajs us angfcha issazito doma pretotees, tad es to luhgtu, sawu pilnigu wahrdu wairs nesleht, jo tahdam, kas doma pateesibu sinojis, no tam naw jabihstahs.

M. Augusts,
Wistatu pagasta skolotajs.

Schaujamu rihlu tureschana. Kursemes semneeku likums (§ 302) noteikts, ka tikai teem semneekem brihw turet schaujamus rihlus, kureem to atkauj muischu ihpachneeki. Behz kursemes pagastu likumu eeweschanas, kursemes semneeku leetu komisija — eewehrodama, ka pehz mineteem likumeem muischneekam polizijas wara atwehleta tikai wina muischas robeschads, bet semneeku pagastos schi wara dahmata pagastu wezakeem — nolehma, ka schaujamu rihlu tureschanas atkawschanas teesiba semneeku pagastos peekriht pagasta wezakam. (Kursemes semneeku leetu komisijas zirkulari pilsteefahm no 29. septembra un 24. oktobra 1817 sem Nr. 142 un 169.) Domehr Jaunjelgawas pilsteefa zaur zirkularu no 19. oktobra 1881. g. sem Nr. 7732 isskaidro, ka pagasta wezakais tikai ar pilsteefas apstiprinaschenu semneekem war atkaut turet schaujamus rihlus. Lai nu ari ta buhtu, bet pilsteefa us wiseem luhgumeem deht schaujamu rihlu tureschanas atkawsch, ne-atbild labat' neta. Ka schds laidos lauzineekem schaujamee rihli, preeksch jagtu un rasbaineeku atbaidischanas, ka ari preeksch traku sunu un zitu kaitigu kustomu nogalinaschanas, jo wajadfigi, to gan neweens neleegs. Pagasti pasande zaur schihs teesibas atnemschenu semneekem daudf no wislabakajeem nodoschenu maksatajeem, jo daudf sainneeku peerastahs weenigi tapehz pee pilsehtahm, ka pilsehtneekem (ta faukteem birgereem) brihw schaujamus rihlus turet. (B. S.)

No kursemes kreditbeedribas direkzijas „Balt. Wehstnesim“ peesuhstis schahds isskaidrojums: Zeenijama redakzija! „Balt. Wehstn.“ 29. numura („Mahjas Weesa“ 7. numura fina no Embotes) sch. g. atrodahs ihja fina, kura, tamdeht ka ta aiskar kursemes kreditbeedribas labumu, schihs beedribas direkziju peespeesch, scho jautajumu isskaidrot schahda wishe:

1. Ta fauktais „wezais kihlu grahamatu parahds“ naw pamatigi neta, — pateesiba tikai 3 atgajibums is tafseereschanas eemeekem, — starp 1868. un 1873. gada tizis pahrzeltis no tahm muischahm us wimu wehlat atschkirtahm semneeku mahjahm. — Schi parahdu schkira, pa masakai datai fkanoschas naudas wehrtiba pahrzelta, tika isdalita us wisahm toreif eekihlatahm muischahm.

2. 18. maja 1874. g. Wisaugstati apstiprinato kursemes kredit-beedribas likumu 10. § fkan: „Нарядательная стоимость закладных листовъ назначается въ сто, пятьсотъ и одну тысячу рублей. Она определяется къ государственныхъ кредитныхъ билетахъ, или же въ русской звонкой монетѣ, а также на иностранную валюту.“ „Kihlu-grahmatu nosazischanas wehrtiba fkan us 100, 500 un 1000 rubleem un teek Walstis kredit biletis jeb kreewijas fkanâ nanda jeb ari ahrseemes nanda noteikta.“

Stutejotees us scho atkauju, tika istaistas 4½ proz., pehz fkanoschas naudas wehrtibas aprehkinatas kihlu-grahmatas, lam sawa

pirma fahkuma bij kursu wehrtibas tikai 95 procentes. — Kad kreewu naudas wehrtiba nebuhtu kritusi, — kursemes kreditbeedriba buhtu atradusees tai patihkamâ buhschana, lihdsigi likumu 1. § saweem beedreem „aisleenas sem zil eespehjams labeem nolihgumeem“ — tamdeht ka 4½ proz. — isdot, — waj ari wehl schodeen waret isdot. — Ka muhsu naudas wehrtiba ween' weenadi flihd us leju, par to taf neweens negribehs usstept to atbildibu kursemes kredit-beedribai.

Kad kahdas muischas finamas dakas no sawa fkanoschas naudas parada buhtu uslikuschas sawahm mahjahm, tas naw pamatigi neta notizis. Kad kahda wesela muischa bij eekihlata pret fkanoschas naudas kihlu-grahmatas isdotu aisleenu, tad wehlat, mahjas pahrdodot, wis paradis tika pehz wehrtibas ka peenahlahs isdalits us tahm atschkirtahm mahjahm, un naw ne buht eespehjams, ka jebkur kahda koroboreereta mahju kontraktis atrastos, kas mahju pirzejam nepeerahditu, kahda wishe winsch waretu dabut sinat pilnigu skaidribu par to, kahds un zil leels ir wina paradis kursemes kredit-beedriba. Tais wiswairakds kontraktis ir schee skaitli jo smalki ihpachsch fahimeti. Kas zaur kontraktu usnehmahs 4½ proz. fkanoschas naudas parahdu, — tas taf nebij parastijis 5 proz., kredit-biletis aprehkinamu maksaschanas nolihgumu. — Kad nu kursemes kredit-beedribai wajadfigs, no saweem paradneekem nemt augtu un deldeschanas maksas — aprehkinot pehz tahs naudas wehrtibas, kahda pehz koroboreereta kontrakta ta aisleena ir falihgta, — tad Zuhfu zeen. finotajs toti maldahs, domadams — kursemes kredit-beedriba tagad rehkina tikai ar selta naudas wehrtibu, — t. i. wina ir pehz nolischanas pahrgrosijusi wehrtibas mehru, kuru katra fina winai wajadseja eewehrot un ne-aistift, jo to pagehr winas parahdneeka koroboreeretais parahda dokumentis. — Katram parahdneekam bes tam ir atkauts, tahs aisleenas fastahwa dakas atmaksat atpakal jeb pehz kursa pahrgrosit, kas bes kursemes kreditbeedribas wina israhdahs ka nepastahmigas wehrtibas.

4) 4½ proz. fkanoschas naudas kihlu-grahmatu 1883. g. bij pa wisam 3. 939,000 rublu, no lam tikai 903,500 rubl. us mahjahm bij aisdoti, eelams 3,035,500 rublu guleja us muischu paschu hipotekahm. — No mahju wiseem parahdeem kopâ kriht us beedribas fkanoschas naudas paradu: 8¼/100 proz.; turpretim no muischu semes parahdeem — 27¼/100 proz. — Ta tad ne tikai „daschu mahju pirzejs“, bet wehl wairak daschs muischas ihpachneeks ir tai nepatihkamâ listâ, ka winam gandrihs „diwreis“ til daudf no tam jamaksa, to winsch nebij gaidijis ne tiklab pehz sawa kontrakta, ka wehl wairak pehz sawa pascha un deemschehl maldigas zeribas.

5) Kursemes kreditbeedriba jaw 1879. g. fahla to eeskaitit, ka naudas wehrtibas buhschanas grosischanahs war weegli fahpigu fahdi padarit semneeku grunts ihpachuma labumeem. — Generalfapulze tamdeht nospreeda, schim brihscham wairs ne-isdot fkanoschas naudas kihlu-grahmatas.

Zautajeens, ka lai waretu wislabaki pahrlabot muhsu naudas wehrtibu, tagad pee wiseem un wisas darischanas teek eewehrots un par to spreests un domats; tas deefgan skaidri peerahda, ka neween kursemes kreditbeedriba gaididama gaida, lai tas laimigi

tiftu wests gala. — Wehs neschaubamees, kreisariklai waldbai isdosees, scho til wajadfigo pahrlaboschenu paspeht, — kuru augli tad jaw ari nahks par labu kursemes kreditbeedribas lozkleem.

Jelgawa, 8. februari 1884.

Kursemes kreditbeedribas direkzija.

Leepaja. Muitas kreiseris „Српакъ“ nesen atpakal noschris laimu ar 5 kontrbandneekem un 70 wedreem spirta. Weens kontrbandneeks eekritis uhdeni. Tee ziti ischetri un data spirta 8. februari noweesti Leepaja.

Ruzawa. 6. februari nodega pasta stanzijas stallis un wahgusis, pee lam aishahja boja 8 pasta sirgi un 4 gowis. Schihs Glos, tas tur ee-ihrejees, 2 gadu laika diwi reises nodedis; bet fahdes neta nezeetis, tadeht ka wisu sawu mantu tura apdroshinatu.

Dispute. Gruhts darbs pagahjuschâ nedela sagleem bij Disputes pilsehtas basniza, Wini, ka „Lib. Ztg.“ lasams, kahdam logam islaususchi dselstrelinus, eekahpuschi basniza un tad gahjuschi pee leelas, dselstapfaltas naudas kastes uslauschanas. Sti-pras atsehgas nolaudami leeleem publineem, wini ari atraduschi weselas — desmit kapikas; wisa zita nauda deenu eepreeksch bij inemta, ko jamaksat daschus isdewumus. Basnizas rihli neilikuschi aiskarti.

Bez-Saktu semkopibas skola, ka lasitajeem finams, ir dibinata us nel. Sokolowicza kapitalla, kursemes semkopju kahrtai (Latweescheem) par labu. Dibinatajs sawa testamentâ starp daudf zitahm leetahm ir noteizis ari to, ka skolas waldei katru gadu janodod sinojums Latweeschu laikrakstos par skolas eenehmumeem un isdewumeem, ka ari par wisa kapitalla fastahwu, un luhgdams luhdsis, lai katrs zilwezibas draugs pehz wina nahwes raudsitos us to, ka ihpachsch naudas leetas wina nosazijumi teek ispiditi. Bet tahdi skolas rehkinumi til pahri reises kahda weena Latweeschu laikraksta ir parahdijusches klaja. Turpreti zids laikrakstos ari bij isteikta brihnischanahs par to, ka skola, preeksch kuras eetaischanas istehreti no kapitalla un prozenteem lihds 20,000 rubli, arweenu wehl neteekot pate ar sewi zauri, t. i. nespehjet nomaksat muischneezibas kasei pat arendi, kahds 800 rublus par gadu. Wehs nesinam, waj tas pateesi ta ir, bet ja tas buhtu teesa, tad grihot negrihot ari mums japeebeedrojahs mineteem brihnitajeem. Jo katram jauneklaim, kas Bez-Saktu semkopibas skolu grih apmeklet, ka direktors Sintenis lgs tagad ari „Araja“ isslubinajis, jamaksa par gadu 100 rubli „skolas naudas“, kas par 40—42 skoleneem tur istaisa is gadus wairak par 400 rublu. Kad nu skolas waldei katrs skolens Bez-Saktas ismaksajot 120 rublus par gadu, kas, eewehrojot toti weenkahrscho ehdeenu kahrtu, nawa nemas par mas teikts, tad preeksch wimu usturas tai iset pamisam 4800—4840 rublu. Tahlat Sintenis lgs „Araja“ dara sinamu, ka winsch Bez-Saktas no 3 skoleneem tikween praktiska darba prasot, zil 1 stiprs, pilnigs kalps buhtu spehjis padarit. Pilniga, stipra kalpa algu un usturu skolas walde aprehkinaja us 200 rubleem par gadu. Behz Sintenis lga aprehkina tad nu tur wajadsetu 14 tahdu kalpu kas kopâ ismaksatu 2800 rublus. Ji ta redsam, ka „skolas nandu“ nowelkot no us-

turas naudas, skolas walde preekch puzmuischas apkalposchanas tagad isdod (jeb labaki fakot: no puzmuischas fainneezibas preekch audsefneem peeleeft) til 800—840 rublus par gadu. Scho eewehrojot, ja-atfihst, ka muischas fainneeziba latru gadu atleef kalpu algas gandrihs 2000 rbl. Ja nu peeminam wehl, ka audsefneu usfurai peeleeftamos 800—840 rublus tur flaidra nauda fanem til no lopu stakka (par isrenteto peenu, pahrdodameem tekem, gowim u. t. t.) un ka zaur audsefneu darbeem tur wif ziti semes-, dahrsa- un faknu-dahrsa augli fabirft gatawi flehtis, fchuhndis un pagrahds un paleel til direktora fainneezibai*), tad teefcham nefaprotams leelafs, tadehf flola nefpehjt aismafsat arendi waj pat nopiekt puzmuischu par dsimtu. — Tadehf buhtu loti wehlejam, ka skolas pahrwalde reis eefahltu ari atklatibai pafneegt rehkinunus pahre Bez-Sachtu semkopibas flolu un to ar wina faweenoto puzmuischas fainneezibu. Naw jafchaubahs, ka zeen. v. Böttichera fgs, tagadejs Bez-Sachtu semkopibas skolas kurators un ekonomijas pahrwaldneeks, kurfch gadu atpakal pats rakftija, ka testatora pehdejo grihu pehz Deewa un zilweku likumeem wajagot ipildit, neleegfees, fcho wispahrigo wehlefchanos ipildit un ta parahdit zeenibu ta wihra noteikumeem, kas wifu fawu dsihwibu ufupurejis augftateem zilwezibas mehrkeem!

(B. W.)

Igaunijas landtaga lertā. Nefen weetigahs Wahzu awifes, pa leelakai datai pehz „Nevalfche Zeitung“ as un „Nevaler Beobachter“ a“ rakfteem, fneedsa fimojumus par Igaunijas landtaga fpreedumeem. Tai pullā bij ari weens, kas fihmejahs uf ta fankto semes pafchwaldibas reformu, ar kuru stahw fajarā semstibas eestahfchu eewefchanas jautajums. Wahzu awifes nu fimoja, ka Igaunijas landtagas efot atraidijis semstibas eestahfchu eewefchamu Igaunija un ka gribejis til kahdu masu draudfes pafchwaldibas reformu, uf kuras pamata tad wehlat waretu eewest pafcha landtaga reformu. Pehz tam atkal fimoja, ka draudfes pafchwaldibas reforma tomehr galigi netikufe peenemta un ka wifa leeta beidsot nodota fewisfchakai kommissijai. Pret fchihm finahm neds no Igaunuu muischneeku preekchneezibas, neds no landtaga lozefkeem netika iffazita nekahda preteftiba waj apgahfchana. Bet nu no daschahm pufefhm tika usrahbits, ka semstibas eestahfchu eewefchana nemaf ne-efot tahds preekchlikums, kuru Igaunijas landtagas buhtu drihlftejis atraidit, jo fcho eestahfchu eewefchana jaw nospreefta zaur Wisangstako pawehli. Schai Wisangstakā pawehle, kas pahri gadus atpakal tika iffcludinata, ar flaidreem wahrdeem nofazits, ka semstibas eestahdes Baltijas gubernas eewedamas un ka til ja-apspreefch, kahdi pahrgrofijumi wispahrigā semstibas likumā buhtu wajadfigi, eewehrojot Baltijas gubernu fawadibas; bet pee tam bij nofazits, ka fchee pahrgrofijumi nedrihlfstot aiftikt semstibas eestahfchu pamata likums. Saprotams, ka pehz tahdas Keisarifkas pawehles newar wairs buht rimas no semstibas eestahfchu peenemfchanas waj atraidifchanas, bet til no tam, kahdi fihli pahrgrofijumi wispahrigds semstibas likums wajadfigi preekch Baltijas gubernu fawadibahm. — Pehz tam nu „Rig.

Ztga“ dabujufe no Igaunijas muischneezibas sekretara, barona Engelhardta, rakftu, kura rakftitajs pehz Igaunijas muischneeku preekchneeka usdewuma fino, ka Igaunijas landtagas ne-efot wis atraidijis semstibas eestahfchu eewefchamu, neds ari fpreedis par jautajumu, waj semes pafchwaldibas reforma nebuhtu isdarama zaur ta fankta paplafchinatā landtaga dibinafchamu. — Kad ari mehds bijam pafneegufchi pirmo fino, tad peeminam ari fcho pretofchanos pret to. Uf kam dibinajees Wahzu awifchu pirmais finojumus, naw finams.

Igaunuu preefes zensurā noteel fwarigs pahrgrofijums. Proti, lihdfschinigais Igaunuu preefes zensors, kollegijurahts v. Amende, atlahpahs no fcha amata un wina weetā stahjahs Dr. Jannfens, awifes „Die Heimath“ redaktora brahlis, par wifas Igaunuu preefes zensoru Terbatā, ta ka ari Igaunuu Neweles awifes buhs zensejamos Terbatā.

(Ztg. f. St. u. L.)

Peterburgā, ka Kreewu Bet. awife stahsta, peenahfokhā weetā nodarbojotees ar pilfehtu likumu pahrlabofchamu. Gribot pilfehtu domehm ihpafchu preekchfehdetaju; pilfehtas galwa palifchot turpmak tilai par preekchfehdetaju pilfehtas walde. Tapat pilfehtas waldes dabufchot flaidrus nofazijumus par to, ka un uf kuru laiku jafastahda pilfehtas rehkenu pahrfkati, kas tad wismafakais 10 deenas pirms wina apspreefchanas dome japeefuhja latram domneekem.

Peterburga. Preekch ne-ilga laika awifes fimoja, ka Rudolfs Sendig kungs, wefelibas namu ihpafchneeks Schandawā (Safschu semē), weenu no faweem wefelibas nameem peedahwaja Sarkana krusa beedribai preekch flimeem Kreewu wirsneekem, kur tee waretu bef mafkas ufuretees. Kad winsch isgahjufcho nedeku uf Peterburgu atnahza, lai Keisareenes Majestetei ka Sarkana krusa beedribas augftai apfargatajai mineto peedahwinajumu peedahwatu, tad winsch Wifufchehligi tika audienzē peenemts. No Peterburgas Rudolfs Sendigs dewahs uf Maskawu, kur winsch Maskawas generalgubernatoram knafam Dolgorukowam preekchā stahdijahs. Winsch no generalgubernatora loti laipni fanemts.

Jamburgas aprinki, Peterburgas gubernā, dsihwo semneeze Darja Birulow, kas nefen fwineja fawu 130. dsimschanas deenu. Wina efot gandrihs pawifam kurla, bet mati paturejufchi fawu agrako krahfu. Birulowa bijufe 3 reises apprezeta un dsemdejufe 19 behrnus. Winas jaunatā meita nomirufe preekch trim gadeem, 93 gadu wezumā.

No Odesas fino par fchahdu befklaunigu wiltibu: Preekch 2 gadeem Deenwidus Kreewija Schihdi tika kratiti no aifeefchanas drudfcha un tuhftofchi no ifredsetas tautas lozefkeem aigahja uf Ameriku. Starp teem ari atradahs lahds jauns wihrs, kas nefen bij apprezeees un nu dewahs uf jauno pafauli, tur leelaku laimi meklet, lai waretu, kad to buhs atradis, fankt ari feewu turp, ko aifeedams atstahja labi turiga tehwhrahfa namā un apfargafchanā. Seewa neprata rakftit un tadehf fafinoschanahs ar wihru wareja notikt tilai zaur minetā wihra radineeka peepalihdfibu. Aigahjejam laimesmahmina rahdija Amerikā deefgan laipnu waigu, jo drihs winsch fpehja fuhtit feewai naudu, eefahlumā tilai pa 10, tad pa 20, 50 un beidsot pat pa 100 rubleem weenā

reifa. Ar pafti atnahkufe nauda atrada ari pee laipnā fafinoschanahs palihga labpatifchamu, ta ka wina apfargafchanā ufizetā feewina dabuja arweenu tilai daku no atnahkufchā fuhtijuma, bef ka ta buhtu waj fapni domajufi, ka teel negehligi peewilta. Kad beidsot wihrs rakftija no Amerikas, lai feewa nahktu tam pakal un fuhtija wairaf fimtu, pehz dascheem ispaudumeem pat tuhftofchu rublu zeta-naudas, tad tehwhrahfhis eebahfa wifu fuhtijumu fawā fefchā un nefazija feewinai par to ne wahrda. Pehz kahdahm nedelahm winsch rakftija brahla dehlam uf Ameriku, ka feewa fashlimufe gruhdā wahjibā un nomirufe, tureklat wina meerinadams, ka gan jaw atradifchot Amerikā jaunu dsihwes draugu. Bet lai buhtu ari no otras pufes drofchs, winsch isgatawoja Ebreju walodā wiltigu atfchirfchanas-rakftu ar aigahjeja pakaltaitu parakftu, ko eedewa, ka Schihdu tizibas eerafchas to prafa, diw leezineekem klat efot, Amerikā mihtofchā brahla dehla wahrdā wina feewai. Pehz fcha notikuma jaw labs laiks bij pagahjis. Jaunā feewina atspirgahs pamafam no eefahlumā loti leelas nofkumschanas un mekleja atspaidu pee kahda zita wihra fahneem, ko blehdigais radineeks tai par berigu dsihwes draugu bij eeteizis. Bet atreefchana ari nebij wairs tahlu. Aigahjejs pahrnahza uf Odefu atpakal un ta blehdiba nahza gaimā. Scha romantigā atgadijuma pehdigais flats nu drihs parahdifees fwehrinato teefas preekchā.

Kjelze. Sekernes zeemā preekch kahda laika notizis fchahds breesmu-darbs: Ap pufnakti, kad wif guleja, semneeka Grisas dsihwohlti tika eemesta zaur logu dinamitu pildita bumba. No tahm 6 perfonahm, kas Grisas dsihwohlti guleja, logam tuwejahs jaw ustruhlahs zaur trofni, kas zehlahs no ruh-tes pahrfifchanas un redseja ar fchahfchalahm, ka uguniga bumba eefkrehja zaur logu un pawehlahs apafsch 4 gadus weza behrna gultinas. Tai pafchā azumirkli ari notika fprahdfeens un gultina lihds ar behrnu tika fapofita gabalds. Mihbeens bija til ftihrs, ka wif zeema laudis ustruhlahs no meega un drihs faskrehja pee Grisas mahjinas. Bef minetā behrna wif pahrejee dsihwohlti eemiftneefti bij palikufchi ne-aiftikti. Schee fpreefch, ka breesmu-darbs efot isrihlotis no Grisas radineekem, kas kahda gruntsgabala dehft ar to fanihduschees. Preekch pahra deenahm Grisam ari nofagti diwi wehrfchi un ari no fchahs negantibas domajams, ka ta pastrahdata no teem pafcheem atreefchanas fabri-geem radineekem, kas tagad isrihfojufchi dinamita fprahdfeenu Grisas dsihwohlti.

(Ar.)

Ahrjemes finas.

Politikas pahrfkats. Par tagadejo Wahzu kara-fpehku „Bosfische Zeitung“ fneeds fchahdas finas: Wahzija kara laika warot pawifam ufstahdit 1,487,700 faldatu, no kureem 882,000 fkitami pee ta fanzamas lauka armijas (Feldarmee) un atlikums peeder pa datai pee lauka armijas referwas, pa datai pee zeetofschnu apfargafchanas pulkeem. Bef tam breesmu brihdi wal diba warot wehl fafaukt atlaiftus wezus faldatus, kuru wezumus no 32 lihds 42 gadeem. No tahdeem warot fahstahdit semes-fargu fpehku, kas flaititu lihds 340,000 wihreem. Tahfat minetā

*) No fcheem til Orlawas seminarijai par labu janodob naturalijas par 200 rublu latrā gabā.

amise peemin ari walodas, ka Kreemu un Bahzu waldbas esot weenojuschašs, pamasi-
nat fawus kara-spehkus robeschu tuwumâ.

Franziâ jaw gadeem wellahš jautajums par laulibas schkiršchanu. Pehz tagadejeem likumeem pilniga laulibas schkiršchana naw atkauta un no tam zehluschees daschi nela-
bumi. Daschi romanu un skatu lugu rak-
stijati jaw ilgus gadus pastahwigi melle pee-
rahdit, kahdus nelabus augkus atnef laulibas
schkiršchanas aisseegums. Bahri gadu atpakat
tad ari sahla nopeetnaki kertees pee scha jau-
tajuma isschkiršchanas. Tautas weeteeku
šapulze peenehna jaunu likumu, kas daschds
atgadijums atlahwa laulibas schkiršchanu.
Jaunais likums tila noschitits senatam, kas
to nobewa fewischlai kommissijai. Tagad nu
kommissija pabeiguse fawu darbu un likums
driht tiks apspreefts pilnaja senata šapulze.
Bet jaunais likums fawâ tagadejâ weidâ ne-
buht ne-apmeerina laulibas schkiršchanas aif-
stahwetajus. Par peemeheru tahdam laulibas
pahrim, kam behrni, nekad netzeel atkauta
laulibas schkiršchana, lai ari weena jeb otra
puse deefin ko buhtu padarijuse; turpretim
tahdeem pahreem, kas bes behrneem, gan at-
kauta schkiršchana, bet gandriht tilai pirmds
diwi laulibas gaddš. Kad schinis pirmajds
diwi gaddš weena puse pahrakhpj laulibu,
waj lamprahrtigi atstahj fawu laulato draugu,
tad otra puse war pagehret laulibas schkir-
šchanu, bet ja tas noteel pehz pirmajeem diwi
gadeem, tad likums to ne-eerauga par deefgan
šwarigu schkiršchanas zehloni. Lihds pirma-
jeem diwi laulibas gadeem laulibas schkir-
šchanahš war notikt til tad, kad weena puse
isrihkojuse isbruzeenu pret otras puses dših-
wibu, weselibu, brihwibu waj godu; bet ari
tad teefa nosaka weenu gadu apdomaschanas
lauku. Waj likums tahdâ weidâ tiks galigi
peenemts, tas wehl naw eepreelšchu nosakams.

Anglu generalis Gordons nesen no Anglu
waldbas tita isschitits, lai apmeerinatu Egip-
tes deenwidus apgabalus un it ihpafchi Su-
danu. Kad winsch Sahira sinoja, ka doschotees
uf deenwideem bes masakâ kara-spehla, tilai
ar prahwu naudas maku. tad katram bija
jafaka: waj nu generalis Gordons weegl-
prahrtigs, ne-apdomigs wihrs, waj gudrs po-
litikis, kas fajuht fewi wajadšigo swaru, spehku
un gudribu preelšch dumpja apspeešchanas?
Gan wareja domat, ka Anglu waldbas tahdâ
šwarigâ leetâ nesuhitš ne-apdahwinatu un
wahju wihru, un tagadejee peedšihwojumi pee-
rahda, ka Anglu waldbas naw pahrschlatijusees.
Wiš generalis Gordona foli lihds schim bi-
juschi til labi aprehlinati un tahdi felmigi,
ka Sudana apmeerinaschana zaur winu tagad
drošchi zerama.

Winsch noprata, ka pirmâ nemeeru sahne
bija Turku tautibas waldbas par eedšimteem
Arabeescheem. Turku tautibas wihr eenehna
wišas augstakâs weetas, kamehr Arabeeschi
wišur eeraudšijahš par apspeesteem un pase-
moteem. Kustešchanahš, kas eesahlahš ar
Sudanas praweescha palihdšibu, wairat dših-
nahš pehz tautisfeem neta pehz tizibas mehr-
feem, kaut gan pehdejee dereja par apsegu.
Gordons tadehl atklati issazija, ka winsch
Sudana negribot ušturet Turku tautibas wihs-
waldbibu. Kartumas pilsehtâ winsch nesen
turejis rumu, kura klaji isteiza, ka esot at-
nahjis, eedšihwotajus atswabinat no Turku
nelahrtigeem saldteem (šahšibofukeem, kas
pastrahdâ laupišchanas un warmahzibas dar-

bus). Tahlak Gordons atfinis, ka leels ne-
meera zehlons mellejamš Egiptes waldbas
amata wihrds un teesâš, kas dara wišadas
netaisnibas un apspeešch eedšimtos Arabee-
schus. Tadehl winsch tuhli atzehlis no ama-
teem dandš augstaku eerehdnu, pat ta saukto
gubernatoru, un amatds eezehlis kreetnatus
wihrus, no kureem gaidama taisna un prah-
tiga istureschanahš.

Sinadams, ka nemeera apgabali, kureem
agraki bija pašchu patstahwigi masi sultani,
kas wehlahš panahkt sinamu patstahwibu un
pašchwaldbibu, Gordons isschudinajis, ka atzelto
sultanu pehznahkamee atkal tiksot eezelti
par walbineekeem fawâš fenakâš walstis.

Kad eedšihwotaji zaur daschahm greihtahm
nastahm nospeesti nabadšiba, winsch isschudi-
najis, ka puse no nodoschanu parahda teel
atlaista. Schê japeemin, ka generalis Gordons,
eewehrodams tureenâš eedšihwotaju wahjo
mantas stahwolli, mahl leetot wajadšigâš
weetas ari naudas dahwanas, preelšch kam
winsch is Sahiras panehmis lihdsâ kreetnu
naudas summu.

Wišadâ sinâ gaidams, ka generalis Gor-
dona apmeerinaschanas foli buhs felmigi.

Egipste. Ka ahrsemes awises sinu, tad
Egiptes wize-kehnišch Tewfik pascha esot
nodomajis, atsazitees no Egiptes krona. Wina
agenti Londone un Parise esot dabujuschi pa-
wehli, lai preelšch wina, bet tilai ne uf wina
wahrdi, no-ihrejot namus minetas pilsehtâš.

Krona semneeku mahju pirkšchanas leetâ.

„Teesu Wehstnesim“ no pilnigi istizamas
puses peesuhata schahdas sinas:

Pehz Wišaugstakas pawehles Walboscham
Senatam no 10. marta 1869 Baltijas gu-
bernu krona semneeku mahju rentneekem ir
teesiba, fawas mahjas eepirkt par dšimtu,
tiklihds ka reguleereschana schinis gubernâš
pabeigta. Instruksijas, kas uf scho ulasu
dibinatas, un ta ari reguleereschanas-rulds,
jo sikli nosazits, kahdâ wišê krona semneeku
mahju pirkšchanai buhs notikt. Stary scheem
nosazijumeem wispirms eewehrojams tas, ka
mahju rentneeks, kas fawu reguleereschanas-
rulli jaw dabujis, war Baltijas Domenu-
Pahrwaldei eefneegt luhgumu, lai ar winu
notaisa mahju pirkuma-kontraktu. Tahdi
luhgumi lihds schim jaw koti dandš eefneegti,
neween no Kursemes krona fainneekeem pa-
scheem, bet ari no daschahm pagastu wal-
dehm (Wišemes krona mahju pahrdoschana
eefahlfusees jaw wairat gadus atpakat). Kad
nu Kursemes gubernâ krona mahju pahrd-
oschana tomehr wehl naw eefahlfusees, tad
schis apstahllis no sinamas puses tizis islee-
tats wišadu nepateesu sinu ispauschana, ku-
ras krona fainneekus daschds apgabalds is-
truhzinaja un welki sabaidija. Schi sinamâ
puse ka ween waredama ispauda wiltigo
wehsti, ka augstais kronš fawas semneeku
mahjas schim brihšcham pawisam nepahrd-
schot un esot pawehlejis, pahrdewuma-zenas
pa-augstinat til leelas waj wehl leelakas ne
ka privat-muišchâš par semneeku mahjahm
jamakâ u. t. t. Schi wehstis, ka jaw pee-
minets, ir gluschi wiltiga un, ka jatiz, is-
paušta ar fawadu nobomu. Jo Wišaug-
staki apstipriinatee likumi par krona mahju
pahrdoschana ir un paleel pilnâ spehla un
wehl ne kad im nekur naw zehlees jauta-
jums par scho likumu pahrgrošschanu. Tur-

pretim tee kawekli, kuru labad krona sem-
neeku mahju pahrdoschana Kurseme lihds
schim wehl naw warejusi eefahlfusees, melle-
jami un atronami pawisam zitds, proti
schahdds apstahllis: Ka sinams, reguleere-
schanas-rulds naw nekas fazits par krona
mahju inwentaru, jebchu tahds inwen-
tars jaw no weš' un wezeem laikeem gan-
driht it katrâš Kursemes kronu mahjâš at-
ronahš un pee fainneeku mainišchanahš jau-
nam rentneekam, waj nu zaur ihpafchu kon-
traktu, waj zaur farakstu pee pagasta-teefas,
teel bruhki nobots. Schis inwentars ir
tapat krona peederums, ka pašchâš mahjas,
no kuwahm tas pehz likumeem naw schi-
rams. Protams, ka pee mahju pahrdoscha-
nas janofaka, ka ar inwentaru paleel. Pee
pirmâš krona mahju pahrdoschanaš, kas Kur-
seme notila preelšch kahdeem 20 gadeem,
inwentara wehrti mahju pirzejs samakšaja
fewischki, ar ziteem wahrdem: schi wehrti
tila pašchâš mahju pirkuma-sumai peelikta
klaht, ta ka kronš to nesaudeja. Pee nah-
loschâš krona mahju pahrdoschanaš, ka pa-
redšams, buhs tapat; bet kad nu — ka jaw
peeminets — reguleereschanas-rulds par scho
jautajumu nekas naw peeminets, tad Do-
menu-Ministerija no Balt. Domenu-Pahr-
waldes eeprafijusi skaidras sinas par krona
semneeku mahju inwentaru, it ihpafchi par
tam, zil leels inwentars ir katrâš mahjâš
un zil leela wehrti tam pa wišam kopâ.
Pee scho sinu sakrahšchanas tagad teel strah-
dats un pats par fewi protams, ka til leelu
un šwarigu darbu til ahtri newar padarit.

Schis ir weens no kawelkeem, kas Kur-
semeš krona mahju pahrdoschana wehl zelâ.

Bes tam wehl pastahw kahds otrs kawel-
lis: pirkuma-kontraktu forma. Ka
sinams, it katru par kahdu imobilu (grunts-
gabal, namu) notaisits pahrdewuma-kontraktis
ja-eeraksta peederigâš teefas gruntsgrahma-
tâš jeb jakorobore, bet wišahm korobo-
razijas-teefahm tahdus kontraktus eerakstot
un apstiprinot ja-isturahš pehz tamdehl pa-
stahwoscheem likumeem. Schee likumi nu ir
zitadi Wišeme, zitadi atkal Kursemes gu-
bernâ. Toreis, kad Wišeme krona mahjas
pehz reguleereschanas sahla pahrdot, kontraktu
formas dehl notila weenoschanahš stary
Domenu- un Teesu-ministerijahm, un pehz
tam wišas peederigas koroborazijas-teefas
Wišeme dabuja wajadšigo pawehli, ka tahm
ja-isturahš krona mahju pirkuma-kontraktus
koroborejot. Kursemes gubernas labad
tahda weenoschanahš stary abahm peem. mi-
nisterijahm wehl naw notikuš, bet ta ir wa-
jadšiga, ja wehlat nebuhs iszeltees jutahm
un welteem kawelkeem. Sarunas schi jau-
tajuma labad, tagad noteel stary Domenu-
un Teesu-ministerijahm, un ka senat Wišeme,
ta ari Kurseme norunata un apstiprinata
kontraktu- un koroborazijas-forma tiks liku-
migâ wišê pašludinata.

Ka is augšchêjâ isskaidrojuma redšams,
Kursemes krona mahju rentneekem it ne-
buht naw eemešla schaubitees, ka wini fa-
was mahjas, tiklihds ka peeminetees kawekli
buhs pahrspehti, warehs dabot pirkt pehz
reguleereschanas-rullu nosazijumeem.

Wihsu zeetumu nami.

Sem schahda wišraksta „Gesti Postim.“,
ka „B. W.“ raksta, pašneefš garaku rakstu,
kuru eewehrojama fatura dehl pa-ihšinat

pasneedsam ari farweem lasitajeem. „Postimees“ raksta tā:

Tagad, kad laudis zaur sahdsibahm, un ihpaschi zaur sirgu sahdsibahm, dabu loti daudf skahdes, ir laiks, ka paruna par zeetumu nameem. Tik lab pagastu waldes, la ari laikraksti prahto par to, la waretu masinat kaundaribas un sahdsibas. Sagli ir tapuschi tik negehligi, ka lauku eedfihwotajeem no wineem wairs naw meera un neweena ihpaschums wairs naw drofchs pret winu nageem. Tadeht tad katram, lam pateesi ruhpa kauschu labklahjiba, no fawas pufes las jadara, lai schis posts masinatos. Laudis ar leelahm publehmu sagahdajahs pahrtiku, bet us reis sagta neganta rofa nahf un to nolaupa. Daschs labs nabaga wihrs tahda wihse kricht truh-tuma. Pehz leelahm publehmu eegahdajees pajuhgu, ar kuru apstrahda sawu semes gabalinu un fuhri gruhti sawejeem pelna pahrtiku, te negantais saglis winam nosog firdsinu un atstahj winu leela postā. Zeeta tapuse jaw tik traka, ka pat gowis, aitas, zuhkas, kafas un teli wairs naw drofchi pret sagteem. Laudis wairs nesina, la lai issarga sawus mahjlopus pret sagtu nageem. Ta tad palihdsiba nepeezeeschami wajadfiga. Is kauschu paschu pulka jaw beefchi dsird wehleschanos, ka sagteem wajadsetu dot fenati leetotu „behrsu pumpuru plahfsteri“. Kaut gan mehsh meefas fodu nemas neteizam par labu, tomehr newaram nemt par kaunu scho wehleschanos, lo zaur sagteem spihdsinatee laudis issaka. Meefas fods loti pasemo zilwela godu, un tas ir breefmigi, ka bes ta ne-isteel; bet lahds gods tam zilwelam, kuresch sawu roku issteepj pehz zitu mantas! Tam wairs naw ne lahda goda! Kad laudis dascham sagtam, lo peeker, daschreis dod „aukstu pirti“, tad par to tee-scham naw jabrihnahs.

Par fodu domajot, kas sagteem usleekams, greefsimees wispirms us zeetumu nameem. Kaundarus, kad tos saguhsta, eelee zeetums. Ta ari wajag. Wini lihdszilwekeem teescham ir par kaunu un nastu, par sehrigu un augoneem; tadeht wini atschkirami no godigeem zilwekeem. Bet lahdi tad zeetuma nami ir? Waj zeetuma sehdeschana sagteem teescham ir par fodu? Waj zeetumi saglus labo, ta ka wini wehlaki no zeetuma dsihwes bihstahs un atmet sawu neganto amatu? — Par to gan beefchi runats un peerahdits, ka muhsu zeetumi schaja fina wehl gluschi nepilnigi. Tas pats ja-atsiht tagad, jo leeta nemas wehl naw labojufehs.

Wislaunakais ir tas, ka sagli pa pulzineem fehseh kopā, daudfreis pa 20 lihds 30 weenā paschā telpā. Darba wineem naw nekahda. Jhja laika deht tee weens otru sahlf skolot tahlaki negodiga amata? Schahdi tumfchi amatneeki pa leelakai da'ai pasihst zits zitu, jo wineem sawā starpā hlepenas faites. Kad lahds winu pulkā pasihstams beedrs sawa kauna darba deht kritis teefas rolās un teel pee wineem eeflodfits, tad schis no agraki apzeetinateem beedreem, kure winu pahrlausa, la tizis peekerts, dabu kreetnu pehreenu par mahjibu, lai turpmaki tik weegli nekaujahs saguhstitees. Weefchi teel isdariti ari mehginajumi, la wislabaki zitu zilwelu ihpaschumu waretu peefawinatees. Kad jauns zilwels, lam paradu waj zita masaka pahrlahpuma deht nospreests zeetums, bet las wehl ne buht naw famaitojees, eegadahs tahdu pulkā, tad tas teel spihdsinatā tik ilgi, lihds noswehtrahs

buhf winu beedrs. Tahda wihse daschs labs jauns zilwels, kuresch lihds schim bihs lahrtigs, teel pawests us kauna zela. Utgadahs ari, ka daschs pagasta wezis, deht lahda pahrlahpuma, noteefats us to paschu telpu, la tas beefchi notizis, tad blehschu gawiles leelas: „Redseet, tur nahf ihstais Jeschla pats! Nu atlihdsinasm winam par to, ka winsch apzeetinaja muhsu beedri Garpirkstu Matschu!“ Nu pagasta wezis teel nemts preefschā, raufstits un bihstits, un winam dara sahpes un mokas, la ween mahf, fwilina ar uguni un balsta ar adatahm wina meefas. Esot atgadijees, ka blehschi zaur mozischanahm paweduschi daschu pagasta wezi tik tahdi, ka tas, newaredams isturet sahpes, noswehrejees buht par winu beedri.

Tahdas un wehl kaunakas leetas dsirdam beefchi no zeetumu namu eerehdneem; to laudis paschi ari fina itin labi. Tahda wihse zeetumu nami ne buht newar labot kaundarus, bet tee is zeetuma isnahf isskoloti wehl gudraki un manigaki, un padara wehl leelakas noscedfibas ne la fenaf.

Kā schi leeta buhtu labojama? Ta katrs pateefs kauschu draugs wajā. Tajā leeta newar dot zita padoma, la to, lai pee mums buhwetu sawrupzeetums (Zellengefängnisse), la tas jaw daudf semes darits. Sawrupzeetuma nami ir tahdi, kuds katram zeetumneekam sawa ihpascha masa telpa, kura to eefloga. Tahdi zeetumi par peemehru ir Anglijā, Belgijā, Sweedrijā un Wahzijā. Tahdi zeetumi ir la bishu schubnas. Katrs zeetumneeks fehseh sawā krahtina un nedabu redset neweena zilwela un newar parunatees ar neweenu kahdus wahrdus. Tas no wisas pasaulēs gluschi atschkirts weentulis. Neweens pee wina ne-eetop. Pahrtiku winam peenes zeetuma fargs, kuru zeetumneeks nedabu redset, tadeht ka pahrtika teel pasneegta pa schauru luhzinu. Krahtina ir tik daudf telpas, ka tajā zilwels war stahwet, sehdet un gulet. Tahda krahtina buht apzeetinatam, nemas neleekahs bahrgs fods, bet pateefiba tas daudf leelaks fods, ne la katrs zits. Birmās deenas zeetumneeks to nesajuhf tik fuhri, bet jo ilgaki tahda zeetumneeziba, jo breefmiga ta top. Tur zeetumneekam peemetahs wisleelakais foditajs — garlaiziba, tadeht ka winsch ir gluschi weentulis un tadeht schis fods winam breefmigs. Tas pilnigi ismehginats un nehs labus augtus. Kaundari bihstahs no tahdeem zeetumeem la no uguns. Tajās semēs, tur tahdi zeetumi pastahw, reti atgadahs, ka lahds kaundaris pehz tahdas zeetumneezibas atkal no jauna turpina kaunos darbus. Jhpaschi Sweedrijā un Wahzijā no ta laika, kad tahdi sawrupzeetumi buhweti, kaunee darbi eewehrojami masinajufchees. — Ir muhsu semē schahdi sawrupzeetumi nepeezeeschami buhtu wajadfigi. Laiks peenghjis, ka par to ruhpiigi sahktu prahtot, zitadi kaundariba muhsu semē taps par daudf leeliska. Wisleelakais schkehrflis schaja fina ir isdewumi par tahdu zeetumu namu buhwi. Pats par fewi saprotams, ka sawrupzeetumu namu buhwe isnahf daudf dahrgaka nekā lihdschinigo zeetumu namu buhwe. Deefgan gruhti, dot padomu, la scho naidu lai sadabu. Bet ta ari teefa, ka sawrupzeetumu namu buhwe tikdaudf nemaksā, la to fargi un zitu mantu wehrtiba, lo sagli nosog. Ta p. peem. pehz teesu sinahm Berowas aprinkis pagahjuscha gada zaur sirgu

sahdsibahm dabujis kahdus 20,000 rbf. skahdes; tikpat daudf skahdes eedfihwotajeem buhs padarits zaur zitu mantu sahdsibahm. Tahdas summas, lo laudis saude zaur garpirkstu wihreem, negribot speesch domat, la pret scho laiti atrast sahles un palihdsibu. Wet kad pee mums buhs tizis eefpehjam buhwet sawrupzeetumu namus, tad ari daudf laboschanahs buhs zerams schaja fina. Tad nebuhs wajadfigs, ka kauschu pulkā zelahs wehleschanahs, lai atkal „pumpuru plahfsteri“ nem paliga. Zerefim, ka schis domas un wehleschanahs peenahfeschā weeta tiks eewehrotas.“

R e f i r s.

Pahri gadus atpakal Kreewijā tapa pasihstams atspirdsinadams un wisleelakā mehra harodams peena isgatawojums — k e f i r s — kas pehz sawa fatura un sawahm ihpaschibahm jaw fen laikeem pasihstamam kumifam loti lihdsfigs, tomehr daschā fina par kumisu daudf pahrats. Kefirs wefelibas fina israhdijees par loti teizam un tapehz ari ahrti to stipri ween uslawē. Scho dsehreenu isgatawo is gorwu peena ar kahdas raudsedamas weelas peepalihdsibu. Ar scho weelu eepasinahs nesen atpakal, pee Kaulasijas kalnu tautahm, kuras to dehwē par „praweescha lehzu“ un no fweeschneekem flehpj. Kaudsedama weela pastahw, ar azim ween apluhkota, is lodei lihdsigeem jeb ari eegareneem funkulischeem, kuras sauz par „peena peepem“ jeb „k e f i r a g r a u d i n e e m“. Scho peepu jeb graudu leelums ir daschads; wisleelakee graudini ir kneepadatas leelumā. Ja graudini faufi, tad tihro graudinu krahsa dseltena; masakee graudini isskatās gandrihs gluschi pehz lehzahm; uhdeni eemehrti tee uspampst, top diw- un trihsreis leelaki, ir baltaki, mihkstaki un isskatās pehz puku kahpostu galwinahm. Zeelakee graudini isskatās, it la tee is wairak maseem graudineem buhtu fa-angufchi kopā. Peenā eemesti, graudini sahlf aukt un wairotees. Ta tad peens ir ta weela, is kuras k e f i r a g r a u d i n e m sawu baribu, tāpat la stahds nem sawu baribu is semēs. Zaur scho k e f i r a g r a u d i n u dsihwofchanu un augschanu peens sahlf sawadā wihse ruhgt un pahrweherschās patihlamā, eeflahbā, stipri putojoschā dsehreenā, lo Kaulaseefchi dehwē par „gipi, lepju, lasiru, k e f i r u“. Wispahrigi nemot, schis dsehreens atgahdina kumisu, bet ir daudf gahrdaks, jo tam naw tahs smakas, kas sehwu peenam un kuresch daudf zilwekeem nepatihl. Zadomā, ka eedfihwotaji us k e f i r a i s g a t a w o f c h a n u is gorwu peena Kaulasijas seemeeds, tāpat la us kumisa isgatawofchanu Kreewijas deenwidus-austrumds, usmudinati jaw pirm-laikds zaur klimatu un fainneezibas apstahfleem. Abus dsehreenus eeranga tureenes eedfihwotaji par loti sahrtigeem un wefeligeem; abus dsehreenus war ar pilnu teefibu nosaukt par kauschu peena-baribu. Kreewijas stepu un kalsjemes deenwidus-austrumds un abt gan laikam pastahw jaw no wiswezakeem laikeem.

Kad un la k e f i r a g r a u d i n i r a d u s c h e e s, to tagad wehl nemas nesina. Kaulaseefchi par to stahsta daschadas swehtas teikas. Ta peem. wini stahsta, ka k e f i r u wispirms Muhameds dewis, un tapehz tee ari k e f i r a g r a u d u s dehwē par „praweeschu lehzahm“. Par scho lehzu raschanos kahda kalnu tauta, kas apdsihwo Elhora kalna pahahjes, stahsta schahdu teiku. Selta laikds, kad wisaugstakais Allah wehl

personigi fastapahs ar dascheem isredseteem Muhamedaneescheem, winsch eedewa lahdam wezakam wihram is Karatschu zilts, kusch behrnus un behrnu behrnus bija pahrsihwojis un bija ne-apnizis Gjauru (kriftigo funu) aplarotajs, lahdu ehdeenu, ko tas no-fauza par „sepi“, la Deewa lahprahlibas fihmi par Karatschu zilts gobigu un taisnu dshwi un la apdrofchinaschanas leezibu, la wina zilts beedei nekad nenomirs bada.

Wes schim teikahm ar religisto saturu, eedsimneeki wehl stahsta par grauda raschanos schita: Senlaikds graudus atraduschu is lahda krehma augsta kalna, ko aplahjis muhschigs sneegs un ledus. Ziti atkal apleezina, la pirmee graudi eeraduschees kreetni ne-istihrita barguka (ahdas maisa, lahdds Kaukasija usglaba wihnu un zitus dshreenus), kura peens bijis eeleets usglabaschanai. Schis pehdejds kauschu domas gan laikam pateesibai stahw wisuwal. Tomehr par graudu eeraschanos lihds schim wehl nekad naw galigi isdibinats. Lai nu buhtu la buhdams, kefira brangas ihpaschibas pee weseleem un flimeem apstiprina kalmu apdshiwotajus winu domas. Schis dshreens der dauds kalmu tautahm wasara gandrihs la weenigais ehdeens. Kefira barodamas un weselegas ihpaschibas, ihpaschi pee flimneekeem, kas zeesch ar afinu truhzibu, skrofulahm, deloni un retahm kroniskahm plauschu un lunga kaitehm, tapa pasihstamas ari ahypus Kaukasijas, ta la ari ahxsti us to fahla sawu wehribu greeft. Kaut gan kalmu tautas koti slegeni tureja dshreenu, un it ihpaschi graudu isgatawoschanas wihfi, tad tomehr dshreena flawa isplatijs no tautahm pa Kaukasijas pilsehtahm un pehdejds diwi gabds ari krimas deenwidus dalā un dauds zitās kreewijas pilsehtās. Ka pirmee kefira graudi no kalmu tautahm Kaukasija dshiwodamo Giropeeschu rolās nahfuschu — naw sinams. Jadomā, la tas notizis zaur iswilscham, ta la mahntizigee kalmu eedsihwotaji domā un tiz, la kefira labās ihpaschibas un dseedinadamais spehls pasuhd, til- libds la weenu kefira graudinu gjaureem ar labu prahtu atdod. Tagad kefirs atrodahs gjauru rolās, kwi it labi saprot, lahds swars schim dshreenam, un tapehz ari stipri ween ruhpejhs par wina isplatijscham stary laudim. Schim brihscham schis dshreens ir isplatiies neween wisa kreewija, bet kefira flawa pahrgahjuse ari pahr kreewijas robeschahm: graudu prowes jaw aishnestas us Wahziju un Schweizi.

Kefirs eewehrojams sinigā un praktiska sinā. Ahxsti leel us kefiru til leelu swaru, la dauds flimnizās un klinikās pasahfuschu wina spehku jo ruhpiigi daschadu flimibu sinā ispehtit; bes tam wehl wairat personu nodarbojhs ar kefira fihmisku ispehtischanu. Tapehz gan nahlamiba par kefiru gaidami jo plaschi apraksti. Dauds kreewu ahxstu (Schablowstis, Kerns, Bjafezlis, Dmitrijews, Podwizozkis, profefors Gorofins, Sadowens u. z.) sawus eewehrojums pee kefira jaw isfludinajuschu. W. Podwiforka (jaunala) kefira apraksts, is kura sawu sinojumu nemam, tizis gada laikā trihs reisas druktats.

Lihdschiminigee pehtijumi peerahdijuschu, la kefira graudi rodahs no diweem elementeem: no meeku pupahm (Saccharomices cerevisiae) un standsinahm lihdsigahm bakterijahm (bacillus), kuru wiswairat. Schim pupahm un bakterijahm gauschi leels dshiwibas spehls, ta la pilnigi fakaltuschu un mehnescheem us-

glabati kefira graudi, peenā eemesti, peenem gluschu jaunū isflatu, aug tablat, zaur ko peens fahl ruhgt. Kaukaseeschi usglaba ischahwetos graudus gadeem.

Wisi kefira pehtitaji ir tai sinā weenprah-tigi, la peena ruhgschana zaur kefiru, la ari isruhgschā peena ihpaschibas lihdsigas beesajam kchwu weena kumisam. Ruhgschana isflaidrojhs tā: peenā eerodahs, raugotees pehz ruhgschanas laika ilguma, wairat waj majat peena-flahbuma, oglu-flahbums un spirts; peena seera-weela (kaseins) fakrez smalkās pahrslinās, no kurahm weena data iskuht suhlalās, otra data atkal ar wifahm zitahm peenā buhdamahm olas baltuma weelahm, pahwehreschas gandrihs pilnigi tahdā weidā, lahda meesa jeb organisms usnem olas baltuma weelas (Hemialbumose, Peptone). Schi peena pahwehreschanahs fisiologiska sinā koti swariga, tapehz la peens zaur to dabon koti barodamu un weselegu spehku. Peena-flahbumam, tapat fahls-flahbumam, ir pee baribas fagremoschanas leels swars; kefira peena-flahbums spehle it ihpaschi tapehz jo swarigu lomu, la zaur to seera weela fakrez brihnum smalkās pahrslinās, kuras lungis dauds weeglat war fagremot. Ja neraudsetu peenu eedseram, tad tas fakrez lungi leelahm pilahm, kuras dauds gruhtat fagremojamas. Tomehr peena-flahbuma kefira newajaga buht par dauds, no lam ari, sinamus nosajijumus eewehrojot, pee kefira isgatawoschanas it weegli war issfargatees. Oglu-flahbums, kas kefira, rada us mehles patihkamas juhtas (knaibischanu), lungi sajuhtam patihkamu fittumu un tā stipri ween paweizina baribas fagremoschanu. Spirts, kas dseramā kefira, koti derigs afinu zirkulazijai un nerwu sistemai paweizina ari gremoschanu, nowilzina weelu mainischanos un pawairo tahdā wihse meesas swaru, la to pee laudim war eewehrot, kwi kefiru dser. Kad nu wehl eewehro, la peena olas baltuma weelas kefira waj nu jaw isfuschas jeb ari tahdā weidā, lahda tahs organisms wisweeglat war usnem, zaur ko lungis no wisgruhtakā darba top atswabinats, pee lam wehl meesa usnem dauds wairat olas baltuma weelu, nekā neruhgschu peenu dserot. Weselebas sinā kefiru war dehwet par kumisa aishdaru; fadsihwes un faimnezibas sinā turpretim kefirs dauds swarigats un derigats, nekā kumis, jo gowu peens dauds lehtaks, nekā kchwu peens, un kefirs ari dauds weeglat isgatawosams, nekā kumis. Wes tam wehl gowu peens is katram pastahwigi pee rolās, lamehr kchwu peens dauds reis nemaf naw dabujams.

Tā la kefiram koti barodams spehls, tad ari naw jaschabahs, la tas it brangas fahles daschadas flimibās, wehdera kaitēs, afinu truhzibā, gremoschanas rikku kroniskds katarōs un wisās eelschigās un ahrigās kaitēs, kas faweenotos ar eewehrojumu organisma patehreschanu. Tapehz tad ari kefirs brihnum eeteizama bariba preesch wahjeneekeem pehz gruhtahm flimibahm, pehz tifa un tā pr. Kefirs koti eewehlams ari mahtehm un emmahm pee behrnu fihdischanas. Kefiru war pat mahtes peena weetā preesch behrnu baroschanas leetat, tomehr tahdā atgadijumā tas jasagatawo ihpaschi.

Wisi eewehrojumi pee kefira leetaschanas, apleezina, la schis dshreens pahrlabo organisma baroschanu pehz gruhtahm flimibahm, aprobeescho pahraf ahro weelu mai-

nischanos drudscha flimibās, atweeglina glotu atdalischanos pee klepus, dshen daschds atgadijums sweedrus, pa-ahtrina kronisku lunga kataru dseedinaschanu, pawairo ehstgribu un meesas sma-gumu. Kaut gan peens patz par sewi weegli fagremojama bariba, tad tomehr toti labi, ja to pahwehrescham wehl weeglat fagremojamā weidā, zaur raufescham, zaur ko tas seewas peenam top lihdsigs. Nowahrguschu flimneeka organi dauds reis til pat nespehzigi, la gadu weza behrna organi. Un preesch tahdeem der it ihpaschi kefirs.

(Zurpmat beigums.)

Sihki notikumi is Rigas.

Sahdsibas. Matildei Beck kdsi, kas Tronamantineeka kulwari dshwo, swehtdeen mahjās ne-esot, is dshwofka nosagtas daschadas selta un sudraba leetas, 125 rub. wehrtibā. Saglis zaur loqu bijis eelihdis. — Nakti no pirmdeenas us otrdeenu, Maskawas Seelā eelā Nr. 33, Schidam Hirscham Gold, zaur atflehu noplehschanu no bodes durwim sehstā, issagtas daschadas prezes, 100 rub. wehrtibā.

Atbilde.

„Rastaju partija“ kreewija. Grahmatas preesch eemah-jischanas harmonikas spehlet, Latw. walobā ir isnah-luschas diwas, abas farakstitas no J. Wilsdama. Weena malsā ar peefuchtschanu pa pasi 12 kap, otra 56 kap. Res.

Deewa-kalposchana Rigas basnijās.

Ewehtdeenā, 19. februari.

Sehlaba basnija:	„Sprebilis pulkien“	10 mahj. Gollf.
		12 mahj. Bink.
Petera basnija:	„ „ „ „	10 Dr. Lulens.
		6 mahj. Voelhan.
Dones basnija:	„ „ „ „	10 sup. Jentsch.
		2 m. Berdatus.
Jahnu basnija:	„ „ „ „	9 l. m. Beyrich.
		2 l. m. Walter.
Gertrudes basnija:	„ „ „ „	10 l. m. Schling.
		2 w. m. Hilde.
Jesus basnija:	„ „ „ „	10 w. m. Ritschel.
		2 l. m. Bergmann.
Mahrinu basnija:	„ „ „ „	10 w. m. Raehbrant.
Trihsween. basnija:	„ „ „ „	10
Reformatu basnija:	„ „ „ „	10 m. Sten.

Kaudas-papihu jena.

Riga, 16. februari 1884.

P a p i h r i.		malf. prasja.	
Pusimperiale	8,41	8,42	
5% bankhietu 1. islaibums	96 1/2	97 1/2	
4% „ 5.	94 1/2	96	
5% inftr. 5. aishnumms	95 1/2	—	
Austruma isnahmums no 1877. gada	93 1/2	93 1/2	
1. 5% kreewu prehm. aishnumms	218	219	
2.	213 1/2	214	
Rib. Bolog. dsefshjela obl. 2. aishnumms	112	—	
5% tenfol. 1871. gada aishnumms	130 1/2	—	
Dof. pif. hipoteku bantas 5 1/2% obligazija	—	—	
Kreew. sem. kred. 5% liblu-shimes	140 1/2	140 1/2	
Scharwas semst. 6% liblu-shimes	92	92 1/2	
Widsems liblu-grahmats	98 1/2	99	
Kurjemes	—	—	
Rigas hipoteku-beedr. liblu-grahm.	94	94 1/2	
Rigas lom. bantas at.	265	—	
Rigas-Dinaburgas dsefshjela arijas	148 1/2	149 1/2	
Rib. Bolog. dsefshjela arijas	68 1/2	69	
Rastawas-Brest. dsefshj. at.	—	—	
Baltijas dsefshjela arijas	109 1/2	—	

Tirgus sinas.

M a l f a p a r	puhru		puhu		pohu		maga	
	rub.	kop.	rub.	kop.	rub.	kop.	rub.	kop.
Kreeschu	—	—	1	30	—	—	—	—
Rubju	—	—	1	03	—	—	—	—
Kreeschu	—	—	—	99	—	—	—	—
Rusu	—	—	—	79	—	—	—	—
Linsehlas	—	—	1	64	—	—	—	—
Kartupele	—	—	1	30	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	7	60	—	—	—
Labu silu	—	—	—	—	—	—	26	—
Brastu silu	—	—	—	—	—	—	10	—
Ruyjas fahls	—	—	—	70	—	—	—	—
Smalkas fahls	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dshls	—	—	—	2	20	—	—	—
Kripu dshls	—	—	—	2	40	—	—	—
Lapu tabatu	—	—	—	—	—	—	—	—

Atbildojhs reaktors: Ernt Blates.

Sludinajumi.

Weikala-pahrzelschana.

Zaur scho pagodinajos wispadewigi pasinot saweem zeen. lundeem un zeen. publikai, la esmu 18. februari sch. g. sawu weikalu pahrzelsch uf Skahlu-eelu Nr. 7,

blakus J. Jaksch un beedrn lungu pahrdotawai, pretim M. S. Kusnezowa traufu-pahrdotawai.

Par to man libds schim dahwato ustizibu fersnigi pateikdamees, luhdsu, lai to paschu man ari uf preekschu usturetu, kuru few usturet weenumehr gentischos.

Ar augstzeenibu

J. Bürgermeister,

tehrauda-pretschu pahrdotawa.

Weikala atwehrsichana.

Augsti zeen. publikai padewigi sinuju, la esmu sawu weikalu, weh drabliga islihguma atskribis no mana brabla weikala, un esmu tagad repat Gelfsch-Riga, Schluhnu-eela Nr. 3, birschas tuwuma, atwehris patstahwigu weikalu, sem tahs firmas

Bernhard Jansohn.

Scho pasinodams, zeen. publiku laipni luhdsu, lai man to libds schim dahwato ustizibu ari schai jaunä weeta usturetu, pee lam apsolu labu un taifnu apdeeneschana.

Ar augstzeenibu

Bernhard Jansohn.

selta-kaleju meistars.

Sirgu-, gowju-, dihschu- un strengu-kehdes, sirgu-pinektus, laidaru un fainneeziabas lukturus, schlipeles preeksch druwu un grahwju rafschanas un semes malkas durschanas, dreimann dselschus un wisadus eerotschus preeksch dreimann darbeem un preeksch ik katra amata wadstibas pahrnod uf ustizibu

taï weenteesigä wisu wezakä un gruntigä

J. Englisch Redlich Englisch magasiné.

Kreetns loyn-afkopejs,

la ari weens sawä amala kreetns stelmafers, kurfch neschuho, abi apprejejuschees, top uf Surgeem mekleri. Sapeetizabs Riga pee Gutman lga ahrpils. Kalku-eela Nr. 20, jeb pee Barnikawas muischas walbes. Abrefe pr. Rodenpois.

Starasts (wagars),

bet tilat ar labahm leezibahm, kurfch jaw wairladu gadus pastahwigi fainneeziabu wadijts, teel preeksch weemas muischas kurfsem mekleri. Preetischannas pee Maschn muischas walbes.

Zannas meitenees, kuras gribetu dahmu-drehbju schuhfchana pamatigi un bes peemalkas emahjitees, war preetitees Gelfsch-Riga, leelaja Kaleju-eela Nr. 19, pa 1 tr.

Beswainé.

Zaur scho datu zeen. publikai sinamu, la esmu sawu paktambari un pehrwu bodi ar wisadahm waiadnigahm prezeem pilnigi pawairojis. It serwischi ir Anglu aushamee deegi wisadus numurds un krahfäs par wislehtatabm nenahm dabujami. Ar zeenischanu J. Kuckowsti.

! Dsells - fabrika !

ar uhdens-gheshtu dferama, 30 werstes no Gai-naschu oshas, ar wisu pee tahs peederigu inwentaru, ir primat Ungura pillsmuischä (Bissem, Alojas drabst), uf ilgakerem gadem isfrentejama. Rentneeli ar labahm leezibahm kuru war lauziju emalkat, un ari waja-dsigabs leelatas fatatfichanas pa datat no sawas nauwas gribetu usmentes, dabu krahfatas sinas pee Ungur pillsmuischas pahrwalbes.

Rigas

kaulu - miltus,

Anglu

superfosfatus

pahrnod lehti

Hermu. Stieda,

Marstal-eela Nr. 24.

Wislabafas, isprometas labi dihgstofschas farkanahs, baltahs un Sweedru bastard

ahbolina-fehklas,

timotina-, sparaciu- un rai-fahles fehklas, la ari

fehklas - wihkus

pahrnod par lehtahm zenahm

Georg Thalheim.

Kantoris: leelaja Bils-eela Nr. 16, pascha namä.

Smallt famaltu

gipfi,

wislabafais mehstoschana, libdsellis preeksch ahbolina un pahktu-angeem, peedahwa

J. C. Zelma gipfu-fabrika.

Rogulbitawa: leelaja Rehnin- un Kahrin-

celu stubri Nr. 32.

Lai laimes-engels pee Jums Rahnjabs Wiszaur schai dshiwes lauzina. Us wissem dshiwes jelineem, Renowistofschus seedus laif!

J. Drey lgam un G. Schmidt jaunfundsei, la Faderinateem, K. Ponzius. J. Etapan. Kohnes, 15. februari 1884.

Manas runas-stundas

ir (swehtbeenas un augstas swehtu-beenas is-nemet), ik deenas no plst. 9 libds 11 pr. pusd. un no plst. 3 libds 4 peh pusd.

R. Meckler,

Gelfsch-Riga, Kalku- un Smilfschu-eelas stubri Nr. 39, pa 1 tr.

No Keisarijts Riga pilsehtas amatu teefas teel usajinati tee, las greibetu pecnemt scheenas

anferneefu amata

lozefka weetu, lai 4 nedelu laifa preektios pee scheenas anferneefu amata preekschneeziabas un turpat tani pascha laifa eefneegtu wajadstigos leezibas raktius.

Rigas amatu teefa, 23. janwari 1884. g. Nr. 127.

Pilsehtas walde.

Krasnagorkas tirgu noslehtais rentes-kontrakt beidsabs 29. februari sch. g. Lec, las to atkal greibetu rentet uf tahlatu weenu gadu, war preektios treschdeem, 22. februari ekononijas-pahrwalde siary plst. 1-2 deena. Riga, 16. februari 1884. Nr. 588.

Pilsehtas walde.

Ar pehdejo februnara mehnescha deenu sch. g. beidsabs schabdu tirgu rentes-kontrakti:

- 1) Smilfschu wartyu tirgu; 2) Aleksandera-tirgu pee leela pumja; 3) Krasnagorkas tirgu; 4) loyn- un sirgu-tirgu.

Lee, kuru wehletos scho minetos tirgus rentet, top zaur scho usajinati, lai preektios ar sawem folijumem ekononijas-pahrwalde preekschpusdeenas stundas no plst. 11 libds 2.

Riga, 10. februari 1884. Nr. 452.

Pilsehtas walde.

Las pee Marstal-eelas isejas, Daugawomala uf tirgus atrodofschais, pilsehtai peederigs

dshereenu-pahrdotawas namä

ir isfrentejams.

Lec, kuru greibetu scho apshimeto namu ihret un tani restoraziju atwehri, top zaur scho usajinati, lai nolihgumus eeflatitu ekononijas-pahrwalbes kanlejä un tad turpat ari sawus folijumus isfajitu.

Riga, 16. februari 1884. Nr. 592.

Had tas scheenes Eschabul mahjas pudgraub-nees Spriz Stradju, Marabul mahjas kalps Spriz Schulz, Marikaln mahjas stroders Peter Leepin un Brodel mahjas laulats pahris Kahl un Anna Atsleha ir mirusch, tad teel wisu scho wisemineto wireju parahdu dewiji un nehmeci usajinati, trihs medneschu laifa libds 12. majam sch. g. pee apalschrahtitah teefas preektios. Pehz noterjuschä laifa tilä ar parahdu slehdejem ihumigi darits.

Diktu pagasta-teefa, 11. februari 1884. Nr. 80.

Preekschfbedetajs: Drastinsch.

No Ras-Jumprawas pagasta-teefas teel sinams darits, la 21. sch. m. plst. 12 pusdeena, tilä scheenes Daugawas-Pumpura mahja, preti Doles pitei, uhtupe notureta, kura wairakselitajem pahrnod: pilnslaitigus kaleju-rifus, weenu usubwetu ehtas shawu, drehbes un dafschabus dshiwä wajadstigus krahmus.

Ras-Jumpraw. pag.-teefa, 9. februari 1884.

Preekschfbedetajs: M. Pundin.

Strikweris: G. J. Rigts.

No Wiklu (Barnau) pagasta top uf 5. maru sch. g. pulst 12 pusdeena uf torqu usajinati muhrneeku meistari, kuru wehlahs par lehtatu zenä schahs pagasta-skolas namu usubwet, la aridjan wisu kofa darbu pagatawot, pret remalkatu lauzioni no 300 rbl. f.

Wiklu pagasta walde, 14. februari 1884.

Pagasta wezajajs: M. Nohst.

Strikweris: J. Libsman.

Laba zimdu - maschine

ir pahrnodama masoja Rehnin-eela Nr. 5.

Truhkuma-jostas. weentahrschas un dubultas, preeksch wih-reefscheem, feeweefcheem un behrteem, loti labi taifstas, no 2 rbl. pa gabalu fahlot, la ari firde-jostas pa 2 rbl. 50 lap, nabas-jostas un wehdera-jostas peedahwa Christian Seelig, Sinder-eela Nr. 1. 3

Mahlern- un laketaju darbus wisas fortes isdara glihti un lehti C. Albin, ratu-laketaja, leelaja Aleksandra-eela Nr. 158C. 2

Peterburgas patentos un pnsopatentos ratu-afis, la ari ratu-federes pa fabrikas jenahm pahrnod leelaja Smilfschu-eela Nr. 9 pee ratu-taifstaja Wengel. 1

Tafel-flawerees. Iobi turetats, ir par 80 rubl. pahrnodamas weza Aleksandra-eela Nr. 18, melbera Majora mahja, ne tahlu no Aleksandra wahreem, pee dischlera Steiu. 3

Wairal tuhtstofschu shipperu ir pahrnodami. Sapeprafa pee Diefis lga, Lehger- un Balfadu-eelu stubri Nr. 51, nabagu-patwerfmes nama ekonoma.

Teizamä Wairischa alus pahrnodchana eefabhta Kurmischu muischä, Siguldas draudst. 2

Krogs ar semi pascha Daugawas mala. 27. februari 1884 pulst 12 pusdeena, tilä Stufmanu pagasta teefas namä Stufmanu Segleneeka krogs ar 20 puhra-we-tahm aramas semes un 14 puhra-weetahm plawas uf renti isdota wairakselischana, no Surgeem 1884. gada eefahlot uf fefcheem gadem. Solitajem pee folischanas ir salogs ja-eleel. Stufmanu pagasta teefas namä, 6. feb. 1884.

Preekschfbedetajs: J. Stutschka. Strikweris weentees: J. Anja. 1

Turkalnes muischä ir muischas seme isdodama uf pusgraudu, ari top sem labem nolihgumeem isdota semneeku seme preeksch eebuh-weschanas, la ari deriga weeta preeksch uhdens-fstnamu taifschanas ar 38 puhraw. semes. Klattaläs sinas pee Diefis lga, Lehger- un Balfadu-eelu stubri Nr. 51, nabagu-patwerfmes nama ekon.

Muischina. 3 werstes no Rigas un 1/2 werstes no Saslausa dselschela stanjijas, lahbas 40 puhraw. ar wifahm jaunahm ehtahm, labahm plawahm un labpostu semi, ir aifselofchana deht tuhtit pahrnodama jeb isfrentejama. Sapeprafa leelajis shahrnds Nr. 9 pee Bogdanowa. 1

Smuka muischina ar 26 puhraw. semes, 6 werstes no Rigas, atrodahs gluschit tumu pee lahbas dselschela stanjijas, ir apstaku deht lehti pahrnodama. Klattaläs sinas dabujamas leelaja Subrmanu-eela Nr. 5, pa 1 tr. augstch, no plst. 9-11 pr. pusd.

1 loyn-muischä 2 werstes no Behsim, ar 300 puhraw. semes, top isfrenteta zaur Dufurmuischas rentes lungu. Labi mehflots

semes gabals pahrnodams. Kur? to dabu sinat Ernst Plats drufatawä.

Mahja, deriga preeksch lahda tirtotaja, ir sem labem nolihgumeem pahrnodama Gelfsch-Riga. Klattaläs sinas pee Rajatowa, Schluhnu-eela 1.

Aifselofchana deht top no brikwas relas pahrnoda mahja, Peterb. ahrpilschä, leelaja Rahnin-eela Nr. 14, aif Wabzu lapeem, pa labi.

No polizijas anwehlets.

No polizijas anwehlets.

No polizijas anwehlets.

No polizijas anwehlets.

No polizijas anwehlets.

No polizijas anwehlets.